

PLANINSKI VESTNIK.

Glasilo
Slovenskega planinskega
društva.

V Ljubljani.

Junija 1901.

L. VII., št. 6.

Po švicarskih mestih.

Spisal dr. Vl. Foerster.

(Dalje.)

Bern.

Rezidenca Švici je v Bernu, tu je sedež centrale švicarske republike. Vendar pa ni Bern s svojimi 60.000 prebivalci največje mesto v Švici, saj ga prekašajo po številu prebivalcev Zürich, Ženeva in Basel.

Visoko nad reko Aaro se razteza na „Zvezni terasi“ v florentiskem slogu zgrajena zvezna vladna stolica, dvoje mogočnih palač, zvezanih z osrednjo stavbo, ki jo krona impozantna kupola. Ni še dolgo, kar dominira nad mestom daleč vidna značilna kupola, ki je nerazdružljiva od vtiska, ki ga podaja panorama mesta.

Mesto leži na poluotoku, ob katerem se vijuga reka Aara, tekoča okoli mesta. Po svojem bistvu je Bern srednjeveškega postanka, skupina meščanskih hiš iz starih dob. Posebnost njegova so arkade. Arkada je bistveni del staromeščanskih teh hiš, in iz ulice v ulico se snujejo kot najživahnejše promenade, na katerih vrvi in vrši bernsko meščanstvo. V arkadah so prodajalnice in obrti, v arkadah se opravlja trgovina, arkade so glavno občilo bernskemu prebivalstvu.

Dvoje stolpov moli v vrsti arkad nad strehe meščanskih hiš: Käfigthurm in Zeitglockenthurm. Poslednji je ko velika igrača, ki so si jo ohranili dobrosrčni meščani iz starih dob. Na stolpu je velikanska ura, ob nje spodnjem kraju pa mehanizem, ki prikljče vsako uro petelina, da zapoje. In ko je petelin odpel, priroma vrsta medvedov, da opravi redni svoj obhod, smrt preobrne peščeno uro, kralj na prestolu zavihti žezlo, norec pa udari ob zvon, ki naznani čas.

Medved je znak bernskega mesta; medved sedi mestu v grbu, medved je mestu tvor, katerega podoba služi umetniškim emblemom in dekoracijam kakor tudi otročjim igračam, zlatarskim in bižuterijskim izdelkom kot predmet ali kot motiv, in celo slaščičar ve uporabiti medvedjo podobo na sladkih svojih izdelkih. Na koncu mesta ob Nydeškem mostu pridemo do globoke jame, v kateri redi mesto celo tolpo živih medvedov že nekaj sto let. Redijo jih tudi tujei, ki ne zamude dane jim prilike, da kupijo sadja, kruha ali korenja in se zabavajo s krmljenjem nerodnih kosmatinov.

Slikovitost mesta povzdigujejo mostovi. Spričo terenskih razmer so nenavadno dolgi ter ne segajo samo črez reko, marveč so izpeljani še ob obeh bregovih preko zelenja prostranih, globokih obrežnih nižav. Imponujejo pred vsem Kirchfeldbrücke in Kornhäusbrücke po slokosti svoje vitke, elastične železne konstrukcije.

Proslavljena je alpska panorama, ki jo nudijo razna razgledišča, na pr. Schänzli, Grosse Schanze, Bundesterrasse ali Münsterterrasse. Meni, žal, ni bila sreča mila, da bi občudoval krasno panoramo; čakal sem zaman ugodnega razgleda, zaman sem se povzpel po vzpenjači na 861 m visoki hrib Gurten: tudi tu so mi zakrivale megle in gosti oblaki alpsko pogorje.

Kot centrala ima Bern celo vrsto znamenitih zbirk, ima svojo lepo založeno slikarsko galerijo, ima proslavljen prirodopisni in pa zgodovinski muzej. V zgodovinskem muzeju zanimajo skrbno opravljene, prav poučno in nazorno sestavljene zbirke, razkazujoče sleherno dobo razvoja Švice v kulturnozgodovinskem oziru. Naravoslovski muzej diči vsa bogatost, ki jo nudi Švica v prirodoznanstvenem oziru; tu so tudi za lajika zanimive geološke zbirke, kajti krasni so eksemplarji mineralij in petrefaktov, ki jih obsegajo. V zoološkem oddelku zanimajo mamuti; tu vidimo tudi Barryja, zaslužnega psa Bernhardinea, proslavljenega dobrotnika, ki je rešil 40 ljudi smrti v zametih, dokler ga ni 41. rešenec v strahu, da ga je napadel stekel pes, ustrelil.

Interlaken.

Interlaken! — Kar je slavnih krajevnih imen v Švici, Interlaken je eno najslavnejših. „Inter lacus“ je povod zvonkemu temu nazivu. Kraj leži med dvema jezeroma, na ožini Boedeli, ki jo preteka Aara in ki loči Thunsko od Brienškega jezera.

Interlaken je najstarejše in najbolj obiskovano zbirališče švicarskega letovičarstva. Na letišče je tujcev, ki obiskujejo od spomladi do jeseni daleč po vesoljnem svetu proslavljeni Interlaken. Sem prihaja letovičar, ki ljubi udobnost; tu se shaja visoki svet, ki mu je Interlaken shajališče širnega človeštva; sem speje turist, ki mu je Interlaken izhodišče za znamenite ture v Bernske Alpe, za njim pa sili široki tok potnikov, ki jih vabi renomé kraja, da si pri kratkem bivanju snamejo iz bogatosti ondotnega krasa vsaj eno kupico pristne radosti.

Ze vnanjščina kraja nam jasno svedoči, da je tujec, ki daje kraju značaj. Po promenadah in cestah mrgoli kar tujcev; kdo bi pač znal razkladati, odkod da so vsi prišli, s kakimi čuti in željami.

Hoteli in penziji in penziji pa zopet hoteli se vrste v nepregledni vrsti od glavnega kolodvora tja do daljnega vzhodnega kolodvora. Höhenweg, ta elegantna, starodavna, z mogočnimi, krasnimi starimi orehi obrasla promenada, veže hotele in penzije v dolgo vrsto. Izza zelenja potratno urejenih vrtov in parkov se dvigajo največji hoteli, pravi velikani svoje vrste, nazaj potisnjeni za predvrt, da nam iz primerne daljave tem bolj imponuje njih velikost. Tja na cestni rob pa silijo one manjše, v švicarskem slogu vzgrajene hiše in hišice, ki menjavajo kot prijazni penziji dan za dnevom svoje goste, one preletujoče ljubitelje prirode in potovanja, ki se pomude le kratko, dan, par dni v kraju, da opravijo najnujnejše partije v grandijozno okolico.

Jungfrau, deviški bela orjakinja švicarskih Alp, jih je privabila, ki so sem prišli. Jungfrau je znak, ki obdaje Interlaken z glorijsko hribski odličnega kraja; Jungfrau daje kraju oni slikoviti prospekt, ki ga takoj prvi hip trdno vtisne gledalcu v spomin. Interlaken je pa Jungfraui podložnik, ki jo časti, kateri se klanja, s katero se ponaša.

Grandijozno vpliva pri prihodu v Interlaken pogled na orjaško goro, ki se zasveti izza okvira zelenih nižjih vrhov v blesteči snežni beloti pred nami. Njeni sosedi ostanejo zakriti za temi vrhi, edino le Jungfrau sama dominira Interlaken v kras. Izprehod na mali Rugen, vzorno urejeni promenadni hrib, nas dovede na Heimwehfluh, na razgledišče, kamor te zvabi prvo poželenje po Jungfraui. In tu so nam prikazeta tudi njena soseda, Mönch in Eiger, tekmujoča z Jungfrauo v krasu neskaljene belote, ki začareva ob solnčnem zatonu v rožnatih barvah.

Na Heimwehfluh*) stojimo! Kdo je pač izbral pomenljivi naziv? In ali ne občuti tu pač vsakdo tajne boli po njej, ki se nam širi nasproti ko z razprostrtimi rokami v vabilo, naj pridemo bliže do nje, prav blizu, tja k njenemu vzočju, raz katero kraljuje sredi Švice, daleč vidna, povsod občudovana.

Lauterbrunnenthal.

Iz Interlakena (568 m) z železnico v Lauterbrunnensko dolino, iz Lauterbrunnena (806 m) po železnici na Wengernalp (1878 m) in Kleine Scheidegg (2069 m), odtod pa stopiš na Jungfrausko železnico — in spelješ se kvišku proti Jungfraui, danes seveda ne še tja na njen vrh, toda čakaj le nekaj časa, kvečjemu 10 let, in dvigne te železnica na vrhunec Jungfrauski, v višino 4166 m!

To je recept, kako je priti varno in lahko na njo, ki nas pozdravlja prijazno doli v Interlaken. Na vzhodnem kolodvoru Interlakena stopimo na železnico. To je že hribska železnica; na potu do Lauterbrunnena se premeni njen tir dvakrat v zobčast tir. Kmalu zapustimo sadno dolino, in zapelje nas železnica v hlad mogočnih gozdov.

Potok Lütschine drevi tod navzdol proti nam, bel potok iz snežnikov. Dvigamo se navzgor proti ledenikom. Na levo zagledamo že ledenike Wetterhornove in kmalu še Breithornove, Jungfrauske, Mönchove in Eigenske, pozneje Grindelwalške in Finsteraarhornove. V kraljestvo teh velikanov

*) Fluh po švicarskem dialektu skala.

smo vstopili. Nad nami rastejo krasni gozdovi, dvigajo se velikanske skalne stene. Na desno Isenfluh, na levo okrogla Hunnenfluh in Säusbach pridre v mogočnem skoku z viška pod tir, po katerem nas vozi hlapon. V veličastno prirodo smo dospeli, tja, kjer se še neutesnjena, prosta vzbuja k imponujočemu življenju.

V potoku Lütschine zagledamo silne železne cevi, ki dovajajo nizdolu v elektrarno vodno moč z Jungfrauskih ledenikov, da proizvaja električno moč, ki nas spelje navzgor proti Jungfraui. Jungfrau sama daje gonilo, ki premaguje težave vožnje na njo!

V Lauterbrunnenu izstopimo, da napravimo izlet v enako nazvano dolino. Vaščani nas vabijo k nakupu izdelkov lesorezne svoje umetnosti, ženske pa ponujajo čipke, katerih imajo polne šatore, polne kočee in omare; ne manjka se seveda niti prodajalcev razglednic. Ljudstvo je baje revno; saj nima tu drugega nego bogati kras ledenikov in pa tujce, ki hodijo ledenike gledat. Špekulirati mu je torej le s tujcem, ko mu priroda ni žitorodna. Na tujčevo podporo se zanaša tudi oni trobač, ki trobi venomer na planinski rog, ogromno, do 3 m dolgo trobento, ki daleč odmeva. Odmeva tođ lahko, saj je dolina le četrt ure široka ter obdana z obeh strani z visokimi, po 300 m visokimi skalami. Razvija se dolina daleč, in po njej hodeč, gledamo pred seboj v razsežne ledenike Breithornove (3779 m), ob njem na levo pa na Jungfrauske.

In kaj je dalo ime dolini? Studenci in potoki, ki cure tođ raz stene, visoke po 300 m. Štejejo do 20 vodopadov. Ne misli pa, da so to sami Peričniki, takega slapa tu ni; ozki in revni curki le so, označeni v dobi suhega poletja po mokrem sledu, ki so ga zapustili na steni. Znamenita sta le dva, Schmadribachfall in pa Stäubbachfall, zlasti zadnji, kadar ga obseva solnce. V prozoren zastor razpršuje veter strmoglavo vodo, in zdi se, kakor da je razpršil veter vodo, še predno je dospela v globočino. A še en znamenit šum skriva dolina; res prav skriva ga, kajti navzgor v pečine moraš iti, da ga zaslediš skritega v skalni kotlini. Tu bobni in drevi ven iz pečevja naravnost v nasprotno steno, ko da mu je raznesti tudi njo, ki mu brani prosti odskok in ki ga sili, da spušča svojo vodno moč navzdol v skalnati prepad. Trümmellbachfall mu pravijo, napajajo pa ga neizčrpní ledeniki Jungfrauski.

Vrnemo se v vas Lauterbrunnen. Čaka nas tu stroj Wengernalpske železnice, ki nas naj dvigne više za 1260 m na Kleine Scheidegg v višini 2069 m. Lokomotiva vleče le en sam voz s sedeži za 48 oseb. Kadar treba, se odpelje več lokomotiv v presledku nekaterih minut. Hitro se dviga stroj kvišku, niže in niže upada pod nami Lauterbrunnenska dolina. Onkraj doline se dviga naravnost kvišku Mürrenska vzpenjača, ki se vzpenja tja na rob skal in pelje po robu dalje do najzanimivejšega razgledišča na Jungfrausko pogorje. Na Wengernu je prva postaja, Wengernalp je druga, tretja pa Kleine Scheidegg. Ob pogledu na Jungfrausko pogorje, na Eiger (3975 m), Mönch (4105 m), Jungfrau (4167 m), Silberhorn, Schwarzmonch (2644 m), Großhorn (3763 m), Breithorn (3774 m) in Tschingelhorn nam hitro mine vožnja, čeprav se pomika vlak le počasi naprej, 7—9 km v uri. In bliže nam prihaja Jungfrau, le 4 km oddaljena od nas. V vseh njenih konturah in obrisih jo občudujemo; njena snežišča

in ledeniki so nam blizu, da razločujemo prav sleherni prepad. Vse je na njej belo, srebrno se svetijo nje višine v vse razvzemajočem solnčnem svitu.

Prva turista na Jungfraui sta bila šele 1811. l., Rudolf in Hieronim Meyer iz Aarana. Od takrat do l. 1851. so prišli na Jungfrau le 4 turisti. Zadnji čas seveda pohajajo na njo večkrat. Tura je težavna in naporna in traja 12 ur. Vodnik stane 70—100, nosač 60—80 frankov.

Danes vodi od Kleine Shheidegg (2069 m) proti Jungfraui električna železnica že dve postaji daleč, prva je Eiger Gletscher (2307 m), druga Rothstock (2530 m). V teku 10 let dograde železnico preko Eigera in Möncha tja na vrh Jungfrauski (4166 m), na katerega se vzpne od zadnje postaje po elevatorju 73 m visoko. Železnico bodo izpeljali skoraj po samih tunelih, kajti nad 12 km dolge proge je do 10 km v tunelih! Graditi so jo pričeli l. 1896. po načrtu veleindustrijalca in železniškega politika Adolfa Güyer-Zellerja iz Züricha, kateremu je bila gradnja železnice na Jungfrau ideal in življenski smoter. Visokoleteči projektant je preminil nekaj mesecev potem, ko je bila dograjena prva postaja. Zdelo se je, da po njegovi smrti ne dovrše več započetega titanskega dela. Vendar pa kažejo dosedANJI gmotni uspehi, da se ni bati tega; kajti železnica je že danes tako plodonosna, da zadostujejo nje letni dohodki za nadaljevanje dela. Letošnjo zimo — delajo le po zimi — so dogradili 1400 m dolg tunel, ki doseže v višini 2867 m tretjo postajo Eigerwand.

(Dalje prihodnjič.)

Potovanje na severno slovensko jezikovno mejo.

Opisal Fr. Orožen.

Mnogo sem že potoval po slovenskih pokrajinah vojvodine Štajerske, katero poznam sedaj domalega. Da spoznam še ostale kraje, napotil sem se lani na severno slovensko jezikovno mejo, kamor sem prišel po precejšnjih ovinkih skozi slovenske vasi in naselbine, ki mi doslej še niso bile znane. Začnem pa svoj potopis s Celjem, kjer sem zapustil glavno progo južne železnice.

O Celju (241 m) so že toliko pisali, da mi ga ni treba obširneje opisovati. Mesto je že za Rimljanov proslulo kot važna rimska naselbina „Celeja“. V srednjem veku pa so mu vladali slavni celjski grofje, ki so posedovali velik del slovenskih dežel. Moški njih rod je izmrl z grofom Urhom II., katerega so ubili l. 1456. v Belem gradu. Celjske dežele so prišle potem pod habsburško oblast. Lobanje celjskih grofov so shranjene v nemški cerkvi za glavnim oltarjem. Ko jih je pred leti nekdo razkazoval tujcu, je bila poleg lobanje zadnjega celjskega grofa Urha II. še mala lobanja. Tujec vpraša: „Čigava je pa ta lobanja“? A razkazovalec odgovori v zadregi: „To pa je lobanja grofa Urha II. iz njegove otroške dobe.“

Celje ima lepo in ugodno lego in je priljubljeno letovišče zlasti zaradi prijetne kopeli v Savini. Ima pa tudi mnogo lepih izprehajališč in krasno okolico ter nudi tudi turistu veliko prilike za manjša in večja

potovanja. V bližini je na griču cerkev sv. Jožefa (300 m), sezidana l. 1689. v spomin, da se je nehala kuga. Odtod lepo vidiš Savinsko dolino in Solčavske planine. Celjski grad (411 m) te spominja nekdanje slave celjskih grofov in ti nudi obsežen razgled po Savinski dolini in po gorah, razprostirajočih se od Savinskih planin do Pohorja. Tudi od Sv. Miklavža (400 m) in z Lisce (471 m) je razšežen razgled. Južnovzhodno od Celja je dve uri oddaljeni Tolsti vrh ali Dost (838 m) z zelo daljnim razgledom.

Bilo je v početku septembra m. l., ko sem s sopotnikom zapustil Celje ter jo krenil po državni cesti proti Vojniku. Državna cesta te popelje po Graških ulicah po zidanem mostu črez Koprivnico v Gabrje. Ob desni strani ceste je cerkev sv. Maksimilijana, ob levi pa cerkev sv. Duha. Pripovedka pravi, da je prišel l. 698. v Celje solnograški škof sv. Rupert in tu ustanovil sv. škofu in mučeniku Maksimilijanu v čast cerkev. Od prvotne cerkve pa najbrž ni ničesar več ostalo. Sedanja cerkev stoji na razvalinah rimskega poslopja, kajti našli so tu rimske spomenike. Obglavili so baje sv. Maksimilijana na mestu, kjer stoji sedanja cerkev, in na mestu obglavljenja je začel curljati studenčič, nad katerim so sezidali kapelico. To kapelico je dal v romanskem slogu prezidati l. 1869. blagi slovenski opat Matija Vodušek. V kapelici je tudi raka za celjske opate. Blizu cerkve sv. Duha je bila v srednjem veku bolnišnica, katero so l. 1459. preložili v mesto. Pred kakimi dvajsetimi leti je še bilo pri cerkvi sv. Maksimilijana mestno pokopališče, pri sv. Duhu pa pokopališče za okoličane. Sedaj je mestno pokopališče nad Teharsko cesto, okoličansko pokopališče pa ob južnem pobočju le 273 m visokega Golovca, s katerega imaš čudovito lep razgled.

V Gabrjah in Hudinjah se je v zadnjih desetletjih razvila precejšnja obrtnost. Tu se nahajajo državna cinkova tvornina, tvornica za kemične proizvode, za steklenino in v Spodnjih Hudinjah znani veliki Majdičev parni mlin (nekdanji „hrvaški mlin“). Cesta vodi med Gorenjimi Hudinjami in Trnovljami mimo Šmarjete in Škofje vasi v Arclin. Tu se je narodil l. 1705. naš slavni rojak Ivan Žiga Popovič, ki je zaslovel kot nemški jezikoslovec in je bil profesor nemškega jezika in govorništva na dunajskem vseučilišču. Ta učenjak je prijateljski občeval s cesarjem Jožefom II. Izdal je mnogo znamenitih spisov in zapustil več ustanov za štajerske dijake. Umrl je v Barchtolsdorfu pri Dunaju l. 1775. Latinski nagrobni napis, katerega je sam prej določil, pravi: „Popovici, quod fuit.“*) Dičita pa tega učenjaka zlasti skromnost in zvestoba, ki jo je ohranil svojemu narodu. Kopitar ga imenuje tedanje dobe največjega učenjaka.

Od Arclina je približno še četrtr ure do Vojnika.

Vojnik je lep trg ob Hudinji, ki izvira na Vitanjski planini na Pohorju, teče mimo Vitanja in po Soteski (Socki), prihaja pri Vojniku na Hudinjsko polje in se blizu Spodnjih Hudinj izliva v Voglajno. Vojnik ima tri cerkve in l. 1891. ustanovljeno veliko deželno hiralnico. L. 1839. je uničil velik požar precejšnji del trga, katerega so potem na novo sezidali. Stari vojniški grad je stal na griču sv. Tomaža, kjer je še nekaj razvalin. Tu je prebival uporni Viljem Vojniški, ki je zatiral zajčke

*) Kar je bilo Popovičevega.

kartuzijance, potem pa jih je v svoji oporoki bogato obdaril. Okolico še sedaj imenujejo „gradišče“. Vojniški grad je l. 1363. vojvoda Rudolf IV. Ustanovnik zastavil celjskim grofom, l. 1473. pa ga je celjski vojskovodja Vitovec razdejal. Našli so v neki kleti turške krogle in v gradišču tudi rimske spomenike. Pripovedka pravi, da je segala rimska Celeja od Vojnika do Žalea.

Ne daleč od Vojnika pri Taboru se cesta cepi. Državna cesta vodi proti Konjicam, okrajna cesta pa na levo mimo Nove cerkve in Lemberga na Dobrno in v Šaleško dolino. Grad Tabor (Weichselstätten) stoji ob izlivu Tesnice v Hudinjo. Posestniki so mu bili iz raznih rodovin; omenjajo se tudi kranjski Višnjegoreci, Dietrichstein, Welzer in drugi. Žiga Višnjegorski je premagal Turke l. 1532. na Lipniškem polju. Približno 2 km je še do Nove cerkve, kjer se izliva Dobrnica v Hudinjo. Nova cerkev je veliko trpela po turških navalih v 15. stoletju in po kmetskih upornikih l. 1416. in 1635. Neki čuden običaj se je bil še ohranil v Novi cerkvi ob sejnih skoraj še do sredi 19. stoletja. Ob osmi uri zjutraj, to je ob početku sejma, je prikorakala na trg tržna straža: praporščak, šepav bobnar, piskač in štirje suličarji z bobni in piščalkami. Ta zanimivi nastop tamošnje „hermandad“ je videl l. 1828. moj pokojni stric, stolni prošt Ig. Orožen. Sredi pota med Novo cerkvo in Dobrno je Lemberg. Cesta pelje ob Dobrnici, ki izvira na Kozjaku pri Brdcah, teče mimo Dobrne in Lemberga do Nove cerkve. Nad Lembergom je na strmeh hribu slikoviti Lemberški grad, ki je bil baje že deloma sezidan v enajstem stoletju. Do gradu se je moglo nekdanj samo od ene strani priti, in sicer tam, kjer je bil vzdizni most. Celjski grofje so baje ta grad dolgo brezuspešno oblegovali in naposled upepelili pod hribom ležeči nekdanji trg Lemberg, ki pa je zdaj le mala vas. Lemberški grad je sedaj lastnina rodbine Langerjeve. Od Lemberga je še približno pol ure do Dobrne.

Dobrna je ob Dobrnici, ki ob deževnem vremenu močno narašča in poplavlja dolino, ki naliči pri Toplicah pravzaprav debri, razširja se pa proti jugu. Blizu so Dobrnske Toplice (353 m), ki pripadajo planinskim akrototermam in dobro učinkujejo pri živčnih in ženskih boleznih. Toplice so prvič omenjene v neki listini iz l. 1582. Imele so razne posestnike, leta 1858. pa so jih kupili štajerski deželni stanovi. Leta 1810. in 1811. je obiskal te toplice tudi Louis Bonaparte, brat Napoleona I. Podnebje je precej mehko navzlic bližnjim goram, ki so še obilo z gozdi obrasle. Te gore, zlasti pa Kozjak in Reber, branijo Dobrnsko dolino severnim in severovzhodnim vetrovom. Kozjak se v dolžini 10 km razprostira severno od Dobrne v zahodnovzhodni smeri, meji pa ob globoke preseke potokov Pake in Hudinje. Pripovedka pravi, da je bilo v Dobrnski dolini pred 1000 leti še jezero, in da stoji župna cerkev na griču na mestu, kjer je nekdanj stala Marijina cerkvice sredi jezera. To jezero je oteklo proti Lembergu šele v dobi po smrti Karla Velikega; Rimljani še niso poznali dobrnskih toplic. Severoseverovzhodno je grad Dobrnica ob Dobrnici, ki prihaja s Kozjaka, teče skozi deber in potem mimo grada. Dobrnica je v nižini, nima utrjenega zidovja in je bila v 18. stoletju bivališče plemenite rodovine.

Malo južno od Dobrne zavija okrajna cesta proti zahodu in vodi črez precej dolg klanec končno navzdol do Šaleške ceste, kt veže Celje in spodnjo Savinsko dolino z Velenjem, Paško in Mislinjsko dolino. Od razcestja pri Črnetu jo krenemo proti severovzhodu, in približno 3 km hoda imaš še do Podvina, nad katerim se vzdiguje kaj slikovito na strmi, malone navpični pečini Sv. Janž na Peči (473 m) ob slemenu, ki se razprostira od severozahoda proti jugovzhodu. Sv. Janž ima razen cerkve župnišče, šolo in še nekaj hiš in se imenuje v starih listinah „St. Johann am Hart“ (na rtiču). Sv. Janž je po eno uro oddaljen od Dobrne, Velenja in Zaloga, kamor se delijo ceste. Na desno od okrajne ceste je med Sv. Janžem in Velenjem grad Dobrovica (Gutenhart) v občini Črni. Ne daleč od tega gradu je Gorica (Eckenstein), nad katero je stal visoko na pečini stari grad Gorica, ki je že bil pred 250 leti razvaljen. Prvi znani posestniki tega gradu so bili Goričani (Eckensteiner), in zadnji tega rodu je bil Sebastijan, ki so ga bili ujeli Turki l. 1473. v bitki ob Sotli pri Cesargradu. Umril je v turški sužnosti vsled hude rane.

Prišla sva v Velenje, ki je prijazen trg v Šaleški dolini, kakor se nazivlje srednja Paška dolina. Šaleška dolina sega v jugovzhodni smeri do Prelske nedaleč od Sv. Janža, proti severozahodu pa do izliva Skorenskega potoka v Pako. Velenje leži ob severnem vzhodju strmega griča, na katerem stoji Velenjski grad. Ta grad spada med one maloštevilne gradove, ki so še dobro ohranjeni in obljudeni. Z grada je lep razgled na Šaleško dolino in bližnje gore. L. 1635. so hudo razsajali uporni kmetje po Šaleški dolini in se polastili vseh tamošnjih gradov, le Velenjskega gradu niso mogli premagati.

Pri Velenju dospesh do železnice, ki vozi iz Celja po Savinski in Paški dolini mimo Šoštanja v Velenje. Od Velenja pa vozi državna železnica sprva proti severovzhodu po Paški in Mislinjski dolini do Spodnjega Dravbrega ob Koroški železnici. V velenjski okolici je več gradov in razvalin, med katerimi omenjam dobro ohranjeni Turnski grad na gričku ob vzhodju Ljobele. Razvaljen je Šaleški grad, ki spada med najstarejše štajerske gradove in je bil neki še konec 18. stoletja obljuden. Tudi ta grad so l. 1635. uporni kmetje opustošili. Pri Sv. Martinu se zožuje Paška dolina ter prehaja potem v prav divje romantične tesni, po katerih teče Paka in ki imajo na mnogih mestih jedva dosti prostora za cesto in železnico. Te lepe in zanimive tesni se zovejo Huda luknja. Spominjale so me v marsičem znanega „Gesäuse“ med Admontom in Hieflanom na Gorenjem Štajerskem.

V Hudi luknji smo. Tu je državne železnice postajica, ki jo znači le drog z nemškimi in slovenskimi napisom na tablici; še klopi ne najdeš ondi. Z železnega mostu vidiš v znamenito votlino, imenovano po velezaslužnem nadvojvodi Ivanu „nadvojvode Ivana votlina“. Z železniškega nasipa te vodijo v skalo vsekane stopnice doli do vhoda vanjo. Ta votlina spada gotovo med najznamenitejše votline, katerih nahajamo na Štajerskem precejšnje število. Pri vhodu je dobra gostilnica, ki ti nudi mrzlih jedil in dobre pijače. Mogočen vtisk napravlja vhod, ki je okoli 14 m visok in približno toliko širok. Po votlini teče šumeča Ponikva, ki zelo oživlja po večjem ozko jamo. Nad 80 m visoka „stolba

nadvojvode Ivana“ ima ob stropu mogočne stalaktite. Votlina pa ima tudi čedno plesišče, in v Vivedovih tesneh bobni 9 m visok podzemeljski slap, kateremu pač v planinskem svetu ni zlepa najti enakega. Lastnik te votline je g. Vivod z Doliča. Ta mož je obilo žrtvoval za odkritje lepe votline, dal napraviti mnogo stopnic, lestvic in hodnikov in vpeljal tudi acetilensko razsvetljavo. Želimo prav srčno, da dobi g. Vivod v kratkem zaželjenega sotrudnika, ki bi mu gmotno pomagal, da bi dalje raziskaval imenitno votlino in skrbel za še večje udobnost obiskovalcev.

Nasproti vходу v blizu pol kilometra dolgi železniški predor je na najožjem mestu v podvezi ob desni strani ceste spomenik nadvojvode Ivana, ki si je pridobil največje zasluge za zgradbo te ceste in sploh za planinske dežele. Ta cesta je bila dogotovljena l. 1830. Gradili so jo pet let in razstrelili mnogo pečin. Blizu votline izvira ob levem bregu Pake iz zemlje topel vrelec, ki prihaja najbrže iz toplih vrelecev v veliki globini.

(Dalje prihodnjč.)

Društvene vesti.

† **Ludovik Hudovernik.** Dne 16. maja t. l. se je razširila tuga in žalost po celi lavantinski škofiji, ko se je zvedelo o prerani smrti povsod priljubljenega stolnega vikarja in kapelnika g. Ludovika Hudovernika v Mariboru. Bil je pravi umetnik in virtuoz na glasbenem polju. V Mariboru je osnoval glasbeno in pevsko društvo sv. Cecilije, kateremu je bil tako vrl in vešč učitelj in zborovodja, da se je povzdignilo na vrhunc glasbene umetnosti. Uglasbil je več cerkvenih in narodnih pesmi. Ko je služboval še v Celju, je kot ognjevit rodoljub neumorno deloval v vrsti narodnih buditeljev, za kar je moral mnogo grenkih požreti. Ne dopušča nam prostor, da bi po zaslugi ocenili vse njegovo delovanje. Pokojnikov izprevod dne 18. maja je bil najsijajnejši. Zastopane so bile vse politične, sodne, deželne, vojaške, šolske in mestne oblasti; vsi svetni in duhovni zavodi, vsa pevska društva in druge korporacije. Na čelu izprevoda je bilo 80 duhovnikov in bogoslovcev, stolni kapitel pod vodstvom g. drja Križaniča; a za njim je korakala generaliteta in aristokracija, najodličnejše občinstvo pa je delalo špalir. Tudi „Slov. plan. društvo“ ohrani svojega bivšega člana v najboljšem spominu. Bodi mu slovenska zemlja lahka!

Darila. Osrednjemu odboru: Gospa Korenčanova in gospod Korenčan, ki sta bila lani poročena v Triglavski kapelici, sta podarila za Triglavsko kočo dve krasni sliki. Ena kaže poročenca, ko plezata po veliki skali proti Triglavu, in druga je jako lep aranžma s slike „poroka v Triglavski kapelici“, s slike „vseh svatov“ in spisa iz Planinskega Vestnika „Poroka na Kredarici“. Gosp. Anton Škof*) 120 K, gosp. Miha Verovšek*) 20 K, gosp. Peter Medic nabral v veseli družbi 4 K. — Radovljiški podružnici: posojilnica v Radovljici 30 K. — Savinski podružnici: vis. železniško ministrstvo 200 K, štajerska hranilnica v Gradcu 200 K, sklad prof. dr. Frischaufa 28 K; posojilnice: v Gornjem gradu 50 K, v Šmarju 20 K, v Mozirju 40 K. — Iskrena hvala vsem blagim dobrotnikom!

*) V 5. številki je bilo pomotoma naznanjeno, da je g. Škof daroval 1 K 20 h in g. Verovšek 20 h.

Novi člani.

Osrednjega društva:

- Gosp. Goričar Alojz v Jelendolu pri Ribnici.
 " Jak Josip, c. kr. fin. rač. asistent v Ljubljani.
 " Marek Jaroslav, farmacevt v Idriji.
 " Marolt Janko dr., okrožni zdravnik na Vrhniki.
 " Jelovšek Karel, posestnik na Vrhniki.
 " Gruđen Ivan, c. kr. davkar v p. na Vrhniki.
 " Bevk Gabrijel, knjigovodja posojilnice in hranilnice v Cerknem.

Radovljiške podružnice:

- Gosp. Bajželj Ivan, učitelj na Jesenicah
 " Kraup Emil, inženir na Javorniku.
 " Pajer Anton, župnik na Koprivniku.
 " Pečar Ivan, c. kr. železniški uradnik v Lescah.
 " Rihteršič Vekoslav, c. kr. gozd. praktikant v Radovljici.
 " Sartori Ivan, ključalničar v Radovljici.
 " Troha Ivan, posestnik in gostilničar v Kropi.
 " Zarnik Matija, župnik v Srednji vasi.

Ziljske podružnice:

- Gosp. Kovač Laetus o., frančiškan v Beljaku.

Podravska podružnica. C. kr. graško namestništvo je odobrilo pravila in ustanovitev te nove podružnice „Slov. plan. društva“, katere sedež je v Rušah pri Mariboru. Nje živahni odbor ima celo vrsto zanimivega dela v načrtu in je že pričel z zaznamenovanjem potov.

Izlet k jami „Pekel“ in na Mrzlico. Krasno podzemeljsko jamo „Pekel“ blizu Žaleca na Štajerskem, ki jo je občinski tajnik gospod Ivan Kač podaril „Slovenskemu planinskemu društvu“, bode daritelj dne 29. junija t. l. slovesno izročil društvu v posest. Tem povodom se priredi izlet v Žalec, k jami in drugi dan, 30. junija, na Mrzlico. Tega izleta se udeleži več odbornikov in članov osrednjega društva iz Ljubljane. Spored te slavnosti, ki se podrobno naznani v dnevnikih, je v glavnih točkah ta: Ljubljančani se odpeljejo 29. junija ob 11. uri 20 min. dopoldne z brzovlakom do Celja, od tam na vozev v Žalec, odkoder pojdejo peš do jame, kjer bo slavnost z zabavo. Po povratku v Žalec skupna večerja 30. junija bo odhod z vozovi do Griž in po maši potovanje na Mrzlico (zložna pot, 3½ ure). Na vrhu prosta zabava. Povratek čez Hrastnik v Ljubljano. Cenjene člane in prijatelje vabi odbor k mnogobrojni udeležbi. Udeležniki iz Ljubljane naj se prijavijo osrednjemu odboru.

Izlet „Kranjske podružnice“ čez Javornik v Selca se je vršil dne 2. junija ob obilni udeležbi in pri najugodnejšem vremenu. V Selcih, v gostilni gospoda župana Šliberja, so bili izletniki, katerih je bilo nad dvajset — nežni spol je bil posebno dobro zastopan — kar najbolj postreženi. Vrnili so se na lestvah čez Škofjo Loko.

Prihodnji izlet te podružnice bo dne 29. in 30. t. m. v Bohinj in na Črno prst. Za ta izlet je veliko zanimanje.

Češki turisti in kolesarji. Zveza slovenskih kolesarjev v Ljubljani je dobila obvestilo, da pride letošnje poletje s Češkega večje število kolesarjev, ki so tudi turisti, v Ljubljano ter da nameravajo izlete napraviti tudi na gore. Zveza je sestavila odbor za prireditev sprejemne slavnosti ter povabila vanj tudi odbor „Slov. plan. društva“, ki se je drage volje odzval.

Orožnova koča na Črni prsti v Bohinju se otvori konec meseca junija. Letos bo ta koča oskrbljena s provijantom. Dobiti bo nekoliko konserv, juho, pristne kranjske klobase, pristen dolenski eviček, izborno črno vino (teran), čaj in kavo. Društvo je poskrbelo priletnega moža Bohinjca, ki bo oskrboval kočo. Tudi izboljšalo je društvo kočo in nje opravo; zlasti žimnice bodo imeli turisti nove, in tudi vsa odeja bo boljša. Pot iz Bistrice do koče se nekoliko popravi. Nadejati se je torej mnogoštevilnega obiska, kajti flora na Črni prsti je krasna in obširni razgled z vrha diven.

Otvoritev koče na Begunjščici, ki je bila določena na dan 16. junija meseca, je Radovljiška podružnica preložila na mesec julij zaradi tega, ker je flora, ki najbolj diči to goro, sedaj še premalo bujna. Dan in spored se določi kasneje ter objavi v dnevnikih.

Triglavska koča na Kredarici se otvori 1. julija t. l. Oskrbljena bode letos še bolje nego druga leta. Če turist naleti slabo vreme, mu tudi ne bo dolgčas, ker v koči je na novo skromna knjižnica. Posrečilo se je odboru za to sezono pridobiti novega, jako zanesljivega čuvaja Arha z ženo iz Bohinja. Provijant in druge potrebščine že pridno nosijo v kočo.

Otvoritev koče na Krnu, ki bi se bila imela vršiti v drugi polovici julija meseca, se je preložila na prve dni avgusta meseca, in to na željo čeških turistov, ki se v večjem številu udeleže te slavnosti. Dan in spored te slavnosti naznanimo pozneje. Že danes pa opozarjamo na to, da bo izletnikom iz Ljubljane najbolj primerno potovanje skozi Bohinj. Iz Boh. Bistrice čez planino Govnač, med Kukom in Bogatinom pelje turistična steza, po kateri se pride iz Bistrice do koče v sedmih urah.

Meteorologična opazovalnica na Sv. Joštu. Visoka c. kr. deželna vlada je dovolila našemu društvu ustanovitev meteorologične postaje III. vrste na Sv. Joštu in podelila potrebne instrumente brezplačno. Opazovalnica začne v kratkem poslovati.

Šator za delavce. Častni član gosp. dr. Frischauf je podaril društvu šator za delavce. Delanje potov v visokih gorah je silno težavno, kajti vreme tako delo pogosto ovira in zadržuje. Delavci morajo zjutraj po več ur daleč hoditi do onega kraja, kjer delajo, in zvečer se zopet vračajo. To pa delavce zmuči in delavni čas skrajša. Ako pa nastane med delom slabo vreme in nevihta, ubogi delavci nimajo zavetja, in silno premočeni morajo delo nadaljevati. S šatorom, ki ga je gospod dr. Frischauf sestavil in našemu društvu podaril, se odpravi ta nedostatek. Šator je lehak in ima močno streho. Delavci ga bodo postavljali tam, kjer bodo delali.

Poti. Radovljiška podružnica je zaznamenovala pot od Boh. Bistrice k slapu Grmečice in čez Lome in Nemški Rovt na Bistrico.

Razne vesti.

V Bohinjski dolini je postalo sedaj, ko je železnica dognana stvar, prav živahno. Nastanilo se je v Boh. Bistrici več inženirjev, delavcev in obrtnikov. Predor za poskušnjo je že nad 300 metrov pod Črno goro. Po gozdih sekajo les in ga vozijo v Bistrico v stavbne namene. Za trgovino namenjeni les pa plavijo po Savi Bohinjki, ki je vsled velikih nalivov tako silno narasla, da je bila zadnje dni cesta na nekaterih krajih pod vodo. Pred Bistrico je bila celo tako preplavljena, da so morali ljudi nekaj časa z vozovi prevažati. Tolike vode Bohinjeci še sploh ne pomnijo. Ker pa ima Sava velik strmec, hitro upade, in zato je upati, da ne bo napravila mnogo škode.

Bohinjska železnica se otvori proti koncu l. 1905. Največje delo pri tej železnici bo tunel, ki bo vezal Kranjsko z Goriško. Proga skozi ta predor bo dolga 6186 metrov. Kakor podjetni gorenjski posestniki ob Savi Bohinjki in Savi Dolinki, se tudi mi veselimo nove železnice, ki donese obilo koristi in slave našim prekrasnim krajem pod Triglavom.

Književnost.

Alpský Věstník, organ češke naše podružnice, je dokončal z majske številke tretji svoj letnik. Vzorno urejevan po g. svetniku dr. Bohuslavu Franti, služi češki podružnici kot znamenito agitacijsko sredstvo, pa tudi kot glasilo, v katerem se javlja krepko stremljenje po širjenju zanimanja za naše gore, katero nam čini češko podružnico toli koristno pri našem delu. Vedno živahnejša postaja pozornost Čehov za naše dežele, in čimdalje intenzivnejša je vnema, s katero se zavzemajo Čehi za nas. Češka podružnica je postala znamenit faktor v družbinskem življenju češkega naroda, in ponosno sme gledati slovenski narod nanjo, ki mu služi med bratskim narodom v reprezentacijo. Onim, ki posetijo letos slovenski planinski svet v prvič, podaje v zadnji številki Alpskega Věstnika prof. dr. Karel Chodounský obširen članek „V prvo orientacijo v Slovanskih Alpah“. Z ono prikupljivo prisrčnostjo, ki diči vse spise dr. Chodounskega, daje pisatelj v članku pouk vsem turistom začetnikom o vsem, česar ni zabiti pri pohajanju v hribe. Obdeluje nato temeljito vse ture, ki vodijo na Triglav skozi Kot, skozi Krmo, čez Velo polje, skozi Vrata in iz Trente ter turo k Sedmerim jezerom triglavskim. Vestni so vsi nasveti. Navedene so nato razne ture na druge manjše in večje hribe naše Gorenjske in pa izleti, ki jih naj ne zamudi nihče, kdor se hoče seznaniti s krasom našega planinskega ozemlja, to so izleti iz Trbiža, iz Bele peči (Fužin), iz Kranjske gore, z Dovjega, iz Bleda na Pokluko, v Bohinj, na Babji zob in pa iz Kranja. Pridejana je obsežna orientacijska mapa o Julijskih planinah in Karavankah. Hvaležni g. prof. Chodounskemu za ta čin njegove vneme za našo deželo, kličemo vsem, ki nas posetijo letos kot bratje Čehi: Dobro došli!

Družbinsko potovanje „Slov. plan. društva“ v Dalmacijo, Črno goro, Hercegovino in Bosno.

Po naročilu občnega zbora stopa odbor „Slov. planinskega društva“ pred slovenski narod z namero skupnega potovanja v Dalmacijo, Črno goro, Hercegovino in Bosno, ki naj bi se izvršilo v dobi 10 dni od 29. avgusta do 7. septembra t. l.

Odbor si je prizadeval, da sestavi zanimiv spored in premotri denarno vprašanje. Ko je potrebne te priprave dognal, vljudno vabi s tem Slovence in Slovenke, naj se zglase za udeležitev pri tem potovanju.

Prvo veliko potovanje je to, ki ga pripravlja sedaj „Slov. planinsko društvo“ v osmem letu svojega obstanka. Da je izbralo za cilj prvemu velikemu potovanju slovanski jug, more vsakdo tem bolj odobravati, ko se odlikujejo ravno Dalmacija, Črna gora, Hercegovina in Bosna po tolikem prirodnem krasu, da sluje izlet v te dežele že dolgo za enega najzanimivejših.

Za potovanje po morju najame odbor poseben salonski parobrod, ki popelje izletnike do najlepšega, česar ni smeti prezreti pri obisku slovanskega juga, za potovanje po kopnem pa vozove in vlake. Odbor preskrbi tudi že v naprej prenočišča in hrano. Posameznega izletnika ne bo torej težila nikaka skrb, marveč bo le užival ob priskrbljenih udobnostih in radoval se krajev, ki mu jih pokaže vsak dan novo obilico.

Stroške za potovanje je proračunil odbor za posameznika na 240 K. V ta znesek so vračunjeni vsi izdatki za vožnjo od Trsta dalje po morju, po železnici in z vozovi ter za hrano (brez pijače) in prenočišča, vstopnine, napojnine na potu do Zagreba, kjer se družba razide.

Izlet ob takih najnižjih stroških pa omogoči le zadostno število izletnikov, to je 90. Zato pozivlje odbor vsakogar, ki bi bil voljan, posetiti dežele južnih naših bratov, naj se javi „Slov. planinskemu društvu“ do 10. julija. Do tega dne je vposlati društvu tudi 80 K predplačila, ki se vračuni izletniku na dobro. Predplačilo pa zapade društvu v korist, ako odstopi priglašeneec in ne dokaže, da mu je branila le neogibna ovira, udeležiti se izleta. Ostalih 160 K je vplačati društvu najkasneje do 15. avgusta. Ker je največje število izletnikov, ki jih je moči sprejeti, 90, naj se vpošljejo oglasi čim preje, ker se na oglase nad to število društvo ne bo moglo ozirati. Ako ne bo izleta, se vrne poslani denar.

Objavljajoč nadrobnejši spored potovanja, želimo, da bodi prvo naše društveno potovanje vsem udeležencem v korist in veselje, narodu našemu pa v dostojno reprezentacijo v tujini.

Spored potovanja:

1. dan. Odhod iz Trsta ob 7. uri zjutraj. Vožnja ob obali istrski v Pulj. Ondi ogled prve avstrijske vojne luke. — Obisk Malega Lošinja, najvažnejšega našega zdravilišča na jugu.

2. dan. Zader. Ogleđovanje mesta. Vožnja v Šibenik. Z malim parobrodom po Prokljanskem jezeru v Skradin (Scardona) in potem k slapovom Krke.

2. dan. Trogir (Traù). Ogleđovanje tega, glede benečanskih stavb najvažnejšega mesta v Dalmaciji. Vožnja skozi divni Kaštelanski zaliv (Jette Castello) v Splet. Ogleđovanje mesta, osobito pa svetovno znamenite Dioklecijanove palače. Z železnico v izkopano rimsko mesto Solin (Salona).

4. dan. Obisk Hvara (Lesina), starodavnih mest Korčule in Gruža (Gravoso). Izlet z malim parobrodom v Rijeko (Ombla), ogleđovanje Dubrovnika in pohod otoka Lokruma (Laeroma).

5. dan. Boka Kotorska. Vožnja skozi najlepši zaliv v Evropi v Kotor (Cattaro). Odtod z vozmi po krasno izpeljani cesti ob Lovčenu na Krstac, Njeguš in Cetinje. Ogleđ vseh znamenitosti junaške Črne gore.

6. dan. Odhod iz Kotora naravnost v Metković. Iz Metkovića po železnici v Mostar.

7. dan. Ogleđovanje Mostara in velezanimiva vožnja v Sarajevo.

8. dan. Ogleđovanje Sarajeva, Ilidže itd. Izlet na Trebević.

9. dan. Odhod iz Sarajeva z železnico, preko Bosanskega Broda v Zagreb.

10. dan. Zjutraj prihod v Zagreb, kjer se družba razide.

Oglase sprejema „Slovensko planinsko društvo“ v Ljubljani.

Člani osrednjega društva plačujejo članarino osrednjemu odboru v Ljubljani, člani vseh podružnic pa svojim odborom.

Članarina „Slov. plan. društva“ in njegovih podružnic znaša na leto 6 K; poleg tega zneska plača nov član tudi 2 K vpisnine. Ustanovnik plača enkrat za vselej 60 K.

Avgust Agnola,

steklar v Ljubljani na Dunajski cesti št. 13.

Velika zaloga stekla, porcelana, zreal, okvirov in vseh drugih v steklarstvo spadajočih predmetov.

 Najnižje cene.

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice

v Ljubljani, v Frančiškanskih ulicah št. 4,

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča dekorativna, stavbinska in pohištvena dela.

Delo resno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

Josip Maček

na Mestnem trgu v Ljubljani

priporoča svojo zalogo mnogovrstnih domačih in tujih žganih pijač, kakor: pristen brinovec, slivovko in tropinovec, I. vrste francoski in ogrski konjak, rum in mnogovrstne druge likerje po **nizki ceni**.

FOTOGRAFIJA

je nedvomno najlepša in najkratkočasnejša zabava!

Fotografski aparati

in sploh vsi drugi v fotografsko stroko spadajoči predmeti za amaterje in za strokovnjake so vedno v največji zalogi na razpologo.

Pouk v fotografiranju za novince preskrbim sam in brezplačno.

Oceniki so vedno brezplačno na razpologo.

Dalje priporočam svojo tovarniško zalogo papirja ter pisalnih in risalnih potrebščin.

JOS. PETRIČ,

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 4.

J. Lozar

na Mestnem trgu št. 7.

priporoča svojo **bogato zalogo turistovskih srajc, turistovskih, kolesarskih in lovskih dokolenic, lovskih volnenih jopičev, zimskih in letnih nogavic, zavratnic itd. Fino moško perilo in spodnja obleka.**

Članom „Slov. plan. društva“ znižane cene.

Marija Plehan,

svečarica in lečarica v Ljubljani na Sv. Petra cesti št. 63

priporoča svojo **veliko zalogo sveč** ter mnogovrstnega **medenega blaga** in **slasčic**.

Kupuje med v panjih in vosek.

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41.

Tovarna oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ivan Soklič

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo **klobukov**, posebno **lodnastih** za hribolazce in lovece iz tvornice Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvornih založnikov.

Članom „Slov. plan. društva znižane cene.

Karla Kavčeka nasl.

Schneider & Verovšek

v Ljubljani na Dunajski cesti št. 16,

priporočata svojo veliko zalogo **planinske oprave**: krampeže, svetiljke, cepine, dereze itd., potem **raznovrstno železnino** za stavbe, kuhinjsko orodje, najboljše orodje za rokodelce in vse vrste poljedelskih strojev.

Franc Čuden,

urar v Ljubljani na Mestnem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur ter budilnikov. Vsi izdelki so priznani izvrstni in po ceni. Popravila se izvršujejo natančno in dobro.

✂ Cenovniki na zahtevanje brezplačno. ✂

GRIČAR in MEJAČ

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah št. 9,

priporočata svojo bogato zalogo **izgotovljene moške in ženske obleke** ter najboljše perilo in zavratnice. Zlasti opozarjata na nepremočna **lodnasta** oblačila in najnovejše plašče za turiste. Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju. Ilustrovani ceniki se razpošiljajo franco in zastonj. — Članom „Slov. plan. društva“ znižane cene.

Engelbert Franchetti,

brivec v Ljubljani, Jurčičov trg št. 3.,

priporoča slav. p. n. občinstvu svojo novo in elegantno urejeno **brivnico**.

Za dobro in točno postrežbo je najbolje preskrbljeno.

Firme na steklo in vsakovrstne druge **napise**, izvirne **diplome** in vsakovrstna **kaligrafska in litografska dela**

izdeluje umetniško in ceno

Vinko Novak,

umetni slikar in litograf na Mestnem trgu št. 10 v Ljubljani.

J. Bonač

v Ljubljani v Šelenburgovih ulicah št. 5, nasproti nove pošte,

priporočam vljudno svojo **trgovino s papirjem** in s **pisalnimi potrebščinami**. Vzorce papirja pošiljam na ogled. V svoji **knjigoveznici** izdelujem vezi **preproste in najfinejše**.

Prevzemljam izdelovanje vsakovrstnih **razglednic** po fotografijah. Imam veliko zalogo vedno najnovejših **razglednic**.

Edina zaloga svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda.

Tvornica **kartonaže** z električno silo. Po naročilu izdelujem **raznovrstne škatle**. Prekupnikom **velik popust**.